

Nr. 4.
13.
marz.

Auglýsing

um

reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

Samkvæmt þegneglum tillögum stjórnarráðs Íslands hefur hans hátign konunginum í dag þóknast allramildilegast að staðfesta eptirfylgjandi reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

Hinn almenni menntaskóli í Reykjavík skiptist í tvær deildir og eru þrjár ársbekkir í hvorri deild. Kallast neðri deildin gagnfræðadeild, en efri deildin lærdómsdeild.

I.

Um markmið lærdómsdeildarinnar.

1. gr.

Það er markmið lærdómsdeildarinnar að veita nemendum æðri almenna menntun á þeim grundvelli, sem lagður er í gagnfræðadeild skólans, og gjöra þá færa um að stunda vísindanám við sjermentastofnanir landsins og við háskóla.

2. gr.

Lærdómsdeildin er samskóli, jafnt fyrir stúlkur sem pílta.

II.

Um kennsluna.

3. gr.

Í lærdómsdeildinni skal kenna: Íslenzku og íslenzka bókmenntasögu, Dönsku, Ensku, Þýzku, Frakknesku, Latínu, fornaldarfræði, kristinfræði, sagnfræði og fjelagsfræði, náttúrufræði, stærðfræði, leikfimi og söng.

Nr. 4. Auglýsing 13. marz um reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

Bekendtgørelse

angaaende

foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik.

Nr. 4.
13.
Marts.

Paa Islands Ministeriums derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hs. Majestæt Kongen under Dags Dato allernaadigst at stadfæste følgende foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik:

Den højere Almenskole i Reykjavik deles i to Afdelinger, som hver bestaar af 3 etaarige Klasser. Den nederste Afdeling kaldes Realafdeling, den øverste den lærde Afdeling.

I.

Om Skolens Formaal og Indretning.

§ 1.

Den lærde Afdeling har til Formaal i Tilslutning til Realafdelingen at give sine Elever højere Almendannelse, hvorved de sættes i Stand til at foretage videnskabelige Studier ved Landets højere særlige Uddannelsesanstalter og ved Universitetet.

§ 2.

Den lærde Afdeling er Fællesskole for Drengene og Piger.

§ 3.

Den lærde Afdelings Undervisning skal omfatte: Islandsk og islandsk Litteraturhistorie, Dansk, Engelsk, Tysk, Fransk, Latin, Oldtidskundskab, Religion, Historie og Samfundslære, Naturlære, Matematik, Legemsøvelser og Sang.

Nr. 4. Bekendtgørelse af 13. Marts angaaende foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik.

Nr. 4.
13.
marz.

4. gr.

Kennslunni er ætlað að ná því takmarki, sem hjer segir um hverja grein:

1. Íslenzka.

Kennslan skal vera bæði munnleg og skrifleg.

Nemendur skulu í hverjum bekk lesa vandlega valda kaffa úr bókmenntum Íslendinga fornum og nýjum, að minnsta kosti 300 bls. í 8 bl. broti alls, og skal þá sjerstaklega gefa gaum að efni þess og málinu á því, sem lesið er (orðfæri, orðskýring, saga málsins o. s. frv.).

Auk þess skal fara lauslega yfir langa kaffa, eða heil rit (sögu, kvæði o. s. frv.) í bundnu máli og óbundnu, að minnsta kosti 1000 bls. alls, og skal sjerstaklega vekja athygli nemendanna á efni þess, sem lesið er, og meðferð höfundanna á því.

Í þessu sambandi skal kenna ágrip af bókmenntasögu Íslands frá elztu tímum.

Nemendur skulu læra ágrip af norrænni goðafræði og helztu atriði í bragfræði að fornu og nýju.

Stýla skulu nemendur gjöra svo opt sem því verður viðkomið, og skal efnið velja við þeirra hæfi úr því, sem þeir hafa lesið í skóla eða utan skóla. Svo má og velja önnur verkefni úr daglegu lífi. Ber sjerstaklega að venja nemendur við að orða hugsanir sínar gagnort, skýrt og skipulega. Samhliða stýlunum skal láta nemendurna temja sjer að ræða um ýmisleg efni, sem þeim eru eigi ofvaxin.

2. Danska.

Kennslan skal vera bæði munnleg og skrifleg.

Nemendur eiga að læra að lesa málið með góðum framburði, tala það viðstöðulítið og rita það viðunanlega. Þeir eiga að fá þekkingu á merkustu rithöfundum Dana og Norðmanna, einkum síðustu tíma.

Nemendur skulu í kennslustundum vandir við að tala málið.

Með vandlegum lestri skulu þeir hafa farið yfir 1 leikrit eptir Holberg og 250 bls. úr ritum höfunda eptir 1800, en hraðlesa að minnsta kosti 100 bls. alls. Auk þess skulu þeir læra stutt ágrip af bókmenntasögu Dana og Norðmanna frá miðri 18. öld. Stöku sinnum skulu nemendur skrifa brjef á Dönsku.

3. Enska.

Kennslan skal vera bæði munnleg og skrifleg.

Lesna skal vandlega 1) 1 leikrit eptir Shakespeare, 2) 150 bls. að minnsta kosti af enskum ljóðum, einkum frá 19. öld, 3) 350 bls. að minnsta kosti af ritum merkra enskra rithöfunda í óbundnu máli, einkum þeirra er uppi hafa verið á 19. öld. Töluverður hluti þessara rita og leskaffa sje sagnfræðislegs og stjórnmálalegs efnis, svo að nemendur geti fræðzt af þeim um mikilvæg atriði í sögu Englands og um helztu atriðin um þegnfelagsskipun þess og stjórnarfar á vorum dögum. Nemendurnir skulu og kynnast helztu dráttum í bókmenntasögu Engendinga, og einkum vita nánari deili á rithöfundum þeim, er þeir lesa.

Auk þess skulu nemendurnir lesa að minnsta kosti 400 bls. af ljettu nútíðarmáli, einkum skáldskaparlegs efnis, sem sje vel fallið til með endursögn að temja þeim daglegt mál Engendinga. Skulu þeir eptir atvikum hraðlesa sumt, en lesa sumt vand-
Nr. 4. Auglýsing 13. marz um reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

§ 4.

Nr. 4.

I den lærde Afdeling tilsigtes Undervisningen indrettet saaledes, at følgende Resultater opnaas i hvert Fag:

13.
Marts.

1. Islandsk.

Undervisningen skal være baade mundtlig og skriftlig.

I alle Klasserne skulle Eleverne læse statarisk udvalgte Afsnit af den islandske Litteratur baade fra ældre og nyere Tid, mindst tilsammen 300 Sider i Oktav, og der bør særlig tages Hensyn til Indholdet af det læste, dets sproglige Behandling (Sprogets Bygning, Ordforklaringer, Sprogets Historie o. s. v.).

Endvidere skal der læses kursorisk længere Afsnit eller hele Værker (Historie, Digte o. s. v.), dels Prosa og dels Poesi, mindst 1000 Sider i det hele, og bør Eleverne navnlig gøres opmærksom paa Indholdet af det læste og Forfatterens Behandling af samme.

I Tilknytning hertil skal der gennemgaaes et Uddrag af islandsk Litteraturhistorie fra de ældste Tider.

Eleverne skulle lære Oversigt over nordisk Mytologi og de væsentligste Hovedpunkter i Rimlære baade i ældre og nyere Tid.

Saa ofte som muligt bør Eleverne skrive Stile over nogle for dem passende Temaer, som udtages blandt det, de have læst i eller udenfor Skolen. Ligeledes kan Emnerne tages fra det daglige Liv. I Særdeleshed bør Eleverne vænnes til at fremstille deres Tanker kortfattet, klart og systematisk. Ved Siden af Stileøvelserne skulle Eleverne øves i at give en sammenhængende mundtlig Fremstilling af Emner, som de maa kunne magte.

2. Dansk.

Undervisningen skal være baade mundtlig og skriftlig.

Eleverne skulle lære at læse Sproget med god Udtale, tale det nogenlunde flydende og skrive det uden væsentlige Fejl. Der bør meddeles dem Kundskab om Danmarks og Norges vigtigste Forfattere, hovedsagelig fra den nyere Tid.

Eleverne skulle i Undervisningstimerne mundtlig indøves i Sprogfærdighed.

Der skal læses statarisk et Drama af Holberg og 250 Sider af Forfattere efter 1800, men kursorisk mindst 100 Sider i det hele. Desuden skal der gives Eleverne Kendskab til Danmarks og Norges Litteraturhistorie efter Midten af det 18de Aarhundrede. Af og til skulle de skrive Breve paa Dansk.

3. Engelsk.

Undervisningen skal være baade mundtlig, og skriftlig.

Der skal læses statarisk: 1) et Drama af Shakespeare; 2) mindst 150 Sider engelsk Poesi, mest fra det 19de Aarhundrede; 3) mindst 350 Sider af betydelige prosaiske Forfattere, mest fra det 19de Aarhundrede; en væsentlig Del af dette Læsestof maa være hentet fra historiske og politiske Forfattere og give Oplysning om vigtige Punkter af Englands Historie samt om dets vigtigste politiske Institutioner og dets sociale Forhold i Nutiden. Der skal gives Eleverne Kundskab til den engelske Litteraturhistorie i Hovedtræk, væsentlig dog om de Forfattere, der læses.

Af moderne, især skønlitterær, Prosalekture af lettere Art, egnet til at oplyse Eleverne om og ved Genfortælling indøve dem i det levende Nutidssprog, skal der læses mindst 400 Sider, dels statarisk, dels kursorisk. Endvidere skulle Eleverne selv-

Nr. 4. Bekendtgørelse af 13. Marts angaaende foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik.

Nr. 4. lega. Loks skulu nemendurnir uppá eigin spýtur lesa og hafa til prófs eitthvert rit 13. í óbundnu máli eptir einhvern aðalríthöfund Englendinga á 19. öld, og sje það ekki marz. styttra en 200 bls. Þó er kennaranum skylt að leiðbeina þeim við lestur hinna örðugustu kaffa þess.

Nemendurnir skulu í kennslustundunum vandir við að tala málið.

Nemendurnir skulu gera enska stýla ýmislegs efnis: Þýða íslenzkt mál á Ensku, endursegja enska kaffa og gjöra stuttar og auðveldar ritgjörðir á Ensku. Þá skal og kenna þeim að rita brjef á Ensku.

4. Þýzka.

Nemendur skulu læra góðan framburð á málinu og meginatriði þýzkrar málfræði. Þeir skulu lesa vandlega 300 bls. í átta blaða broti og hraðlesa 200 bls. Tvö síðustu árin skulu þeir hafa 1 skriflega æfingu á mánuði og skal auk þess í kennslustundum viðhafa ljettar munnlegar æfingar.

5. Frakkneska.

Nemendur skulu læra góðan framburð á málinu og meginatriði frakkneskrar málfræði. Þeir skulu lesa vandlega að minnsta kosti 200 bls. í 8 blaða broti, samfellt mál, og skal auk þess í kennslustundunum viðhafa ljettar munnlegar æfingar.

6. Latína.

Kennslan í latínu á að stefna að því að afla nemendunum þeirrar kunnáttu í latneskri tungu, að þeir geti skilið auðveld rit latnesk í óbundnu máli. Ber að leggja áherzlu á að nemendurnir nái festu í orðmyndafræði og kynnist helztu frumgreinum latneskrar orðskipunarfræði.

Með vandlegum lestri skal fara yfir að minnsta kosti 70 bls. af ritum Caesars, 70 bls. af ritum Ciceros og 30 bls. í Liviusi í venjulegi broti. Af latneskum kveðskap skal lesa sem nemur 500 versum í Óvíd eða Virgli, og 800 versum í kvæðum Hórazar, en 700 versum í brjefum hans.

Síðasta árið skal verja 1 stund á viku til þess að hraðlesa auðveldu kaffa úr eldri og yngri latneskum ritum.

Nemendurnir skulu og vandir við að gjöra skriflegar þýðingar úr Latínu.

7. Fornaldarfræði.

Nemendur skulu lesa í þýðingum valda kaffa úr Hómerskvæðum og sýnishorn af forngrískum leikritaskáldskap og eptir atvikum úr ritum Platons og annara höfunda í óbundnu máli. Ennfremur skulu þeir kynnast aðaldráttum í goðafræði og listasögu Grikkja. Myndir skulu hafðar til skýringar við kennsluna eptir því sem kostur er á.

8. Kristinfræði.

Kenna skal a) ágrip af sögu kristilegrar kirkju með sjerstakri hliðsjón af kirkjusögu Íslands og b) undirstöðuatriði kristilegrar siðfræði.

9. Sagnfræði og fjelagsfræði.

Kenna skal ýtarlegt ágrip almennrar mannkynssögu, Norðurlandasögu og Ís-

Nr. 4. Auglýsing 13. marz um reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

stændigt, kun med Vejledning af Læreren for de vanskeligste Steders Vedkommende, Nr. 4. have læst og opgivet et enkelt Værk paa mindst 200 Sider af en af det 19de Aar- 13. hundredes prosaiske Hovedforfattere. Marts.

Eleverne skulle i Undervisningstimerne mundtlig indøves i Sprogfærdighed.

Eleverne skulle indøves i skriftlige Udarbejdelser af forskellig Slags i det engelske Sprog; Oversættelse fra Islandsk, Genfortællingsstile og kortfattede fri Udarbejdelser over lette Emner. Brevstil skal læres.

4. Tysk.

Eleverne bør lære god Udtale af Sproget og Hovedreglerne af tysk Grammatik. Der skal læses statarisk 300 Sider i Oktav, og cursorisk 200 Sider. I de to sidste Aar skulle Eleverne en Gang hver Maaned indøves i skriftlig Brug af Sproget, og desuden skal der i Undervisningstimerne anvendes lette mundtlige Øvelser.

5. Fransk.

Eleverne bør indøves i god Udtale af Sproget og lære Hovedtrækkene af den franske Grammatik. Der skal læses statarisk mindst 200 Sider i Oktav af franske Forfattere, desuden skal der i Undervisningstimerne anvendes lette mundtlige Øvelser.

6. Latin.

Undervisningen i Latin har til Formaal at meddele Eleverne et saadant Kendskab til det latinske Sprog, at de kunne forstaa lettere latinske Prosaskrifter. Undervisningen i Grammatik skal gaa ud paa at indøve og sikkert befæste Eleverne i den latinske Formlære og i Ordføjningslærens væsentligste Dele.

Der skal læses statarisk et Pensum i Prosa, som svarer til mindst 70 Normalsider af Caesar, 70 Normalsider af Cicero og 30 Normalsider af Livius. Af Poesi skal der læses saa meget som svarer til mindst 500 Vers af Ovid eller Vergil og 800 Vers af Horats's Oder og 700 Vers af hans Breve.

Det sidste Aar skal der anvendes en Time hver Uge til cursorisk Læsning af lettere Tekststykker af ældre og yngre latinske Skrifter.

Eleverne skulle ogsaa øves i at skrive lettere Versioner.

7. Oldtidskundskab.

I Oversættelse skal der læses udvalgte Stykker af Homers Digte og Prøver af oldgræsk dramatisk Poesi og efter Omstændighederne af Platos Værker og af andre prosaiske Forfattere. Endvidere skal der meddeles Eleverne Kundskab til Grækernes Mytologi og Kunsthistorie i Hovedtræk. Ved Undervisningen skal der i saa rigt Maal som muligt anvendes Billedstof til Anskueliggørelse af hvad der meddeles.

8. Religion.

Undervisningen skal omfatte: 1) den kristne Kirkes Historie, der bør særlig lægges Vægt paa Fremstillingen af den islandske Kirkes Historie; 2) Grundtrækkene af den kristelige Etik.

9. Historie og Samfundskundskab.

Undervisningen skal omfatte en udførlig Oversigt over Verdenshistorien, endvidere Nordens Historie og Islands Historie. Der skal fornemmelig lægges Vægt paa Nr. 4. Bekendtgørelse af 13. Marts angaaende foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik.

Nr. 4. landssögu. Skal einkum leggja rækt við menningarsöguna og halda nemendum til að gefa gaum að hinu innra sögulega sambandi viðburða og aldarfars.

13. marz. Mesta áherzlu ber að leggja á sögu Íslands, og hina almennu sögu síðari alda frá 1750 og fram til vorra tíma.

Lesi skulu nemendur vandlega einhvern merkan og mikilsverðan kaffa, annaðhvort í almennu sögunni eða Íslandssögu. Til þessa má verja allt að 20 kennslustundum, og skal kennslunni hagað svo, að nemendurnir fái rjetta hugmynd um eðli og aðferð vísindalegrar sögurannsókna.

Við kennsluna skal ávallt, er því verður viðkomið, viðhafa góð kort og myndir til skýringar.

Í *fjelagsfræði* eiga nemendurnir að fá þekking á landshögum Íslands, stjórnarskipun, landsstjórn og hjeradsstjórn nú á tímum. Þeir skulu lesa stutt yfirlit yfir stjórnarskipun og stjórnarfar Danmerkur og annara menningarþjóða í Evrópu á vorum dögum.

10. Náttúrufræði.

Kenna skal:

A. Stjórnufræði.

Hin einföldustu undirstöðuatriði stjórnufræðinnar, um útlit himinhvolfsins og þær hreyfingar, er oss virðast stjórnumar gjöra, um hreyfing sólar og tungls, eins og hún er í raun og veru, og eins og oss kemur hún fyrir sjónir, lögun jarðar og stærð, og myndun hennar á landabrjef; ákvarðanir tíðar og staðar og eðlisásigkomulag himinhnattanna.

B. Landafræði.

a) *almenna landafræði*: stutt yfirlit yfir loptslag jarðar og gróður, eðlislýsing hafsins, lýsing á æðri og lægri menningarstigum, bjargræðisvegum, samgöngum og fólksfjölda; b) *ýtarlega lýsingu* á einu eða fáeinum skýrt afmörkuðum og einkennilegum löndum eða landsvæðum og lýsing á atvinnuvegum og atvinnuskilyrðum nokkurra þeirra landa, er Ísland á mest saman við að selda.

C. Náttúrusögu.

a) *almenna náttúrusögu*: sköpulag frumlunnar og lífsstörf og muninn á gerð hennar í jurta og dýraríkinu, frumlskipting og vefjarmyndun, einfrumlaðar og margfrumlaðar verur; helztu tegundir vefja í jurtum og dýrum frá sjónarmiði lífsfræðinnar, æxlun jurta og dýra, þróun einstaklingsins og tegundarinnar og samanburð á skapnaði æðri og lægri vera; b) *lífeðlisfræði mannsins*: þekking á skapnaði og lífsstarfi mannlegs líkama og í því sambandi einstök atriði heilsufræðinnar og sjúkdómafræðinnar (t. d. um sóttkveikjur, sótnæmi, blóðvessa, bólusetning, áhrif ofdrykkju o. fl.); c) *eðlisfræði*: auka skal þekkingu nemenda í eðlisfræði eptir því sem tími vinnst til, einkum á hita, ljósfræði, segulafli, rafmagni, og skal sú kennsla fara fram með tilraunum að svo miklu leyti sem auðið er.

11. Stærðfræði.

Kenna skal:

A. Talnafræði.

Kvaðratlíkingar og líkingar, sem leysa má sem kvaðratlíkingar.

Margliðaðar stærðir af öðru stigi: leysa þær uppí faktora, finna teikn þeirra, maximum og minimum; óendanlega stórar og óendanlega smáar stærðir og hið sanna gildi þeirra.

Nr. 4. Auglýsing 13. marz um reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

den kulturelle Udvikling og den indre historiske Sammenhæng mellem Begivenhederne og Tidens Aand og Sæder. Nr. 4.
13.
Marts.

Størst Vægt bør der lægges paa Islands Historie, og den almindelige Verdenshistorie fra 1750 til Nutiden.

Eleverne skulle med særlig Udførlighed gennemgaa som Speciale et eller andet særlig vigtigt og betydningsfuldt Afsnit enten af den almindelige Verdenshistorie eller af Islands Historie. Til Undervisningen heri maa der anvendes indtil 20 Timer. Læreren bør benytte Behandlingen af dette Speciale til at aabne Elevernes Blik for den videnskabelige Historieforsknings Karakter og Fremgangsmaade.

Ved Undervisningen skal der i saa stort Omfang som muligt benyttes gode Kort og Billedværker til Anskueliggørelse.

Samfundskundskab. Undervisningen heri skal meddele Eleverne Kundskab om Islands Samfundsforhold, Forfatning, Lands- og Kommunestyrelse; dernæst skal den gøre dem bekendte med Hovedtrækkene af Danmarks samt andre evropæiske Kulturfolks Statsforfatning og Styrelse.

10. Naturlære.

Undervisningen skal omfatte:

A. *Astronomi.*

En elementær Fremstilling af Stjernerhimmelens Udseende og tilsyneladende Bevægelse, Solens og Maanens tilsyneladende og virkelige Bevægelser, Jordens Form, Størrelse og Afbildning paa Kort, Tids- og Stedsbestemmelser, samt Himmellegemernes fysiske Beskaffenhed.

B. *Geografi.*

a) *Almindelig Geografi:* En kort Oversigt over Jordens klimatiske Forhold og Vegetationsforhold, Fremstilling af højere og lavere Kulturformer, Næringsveje, Samfærseisforhold og Befolkningsforhold; b) *udførlig Beskrivelse* af et eller nogle faa skarpt afgrænsede og karakteristiske Lande eller Landomraader, samt Fremstilling af Næringsveje og Arbejdsforhold i nogle Lande, med hvilke Island nærmest staar i Forbindelse eller Samkvem.

C. *Naturhistorie.*

a) *Almindelig Naturhistorie:* Cellens Bygning og Livsytringer og dens Udformning i Plante og Dyreriget. Celledeling og Væddannelse og flercellede Organismer; de vigtigste Vævformer hos Planter og Dyr set fra fysiologiske Synspunkter; Forplantningen hos Planter og Dyr; den individuelle og den almene Udvikling, lavere og højere Organisation; b) *Menneskets Fysiologi:* Kendskab til den menneskelige Organismes Bygning og Livsvirksomhed, i Forbindelse hermed visse Punkter af Hygiejnen og af Sygdomslæren (f. Eks. Bakterier, Smitte, Serum, Vaccination, Alkoholisme m. m.); c) *Fysik:* Elevernes Kundskab i Fysik skal udvikles videre i det Omfang Forholdene tillader, navnlig i Varme, Lyslære, Magnetisme og Elektricitet. Undervisningen skal saa vidt muligt grundes paa Forsøg.

11. Matematik.

Undervisningen skal omfatte:

A. *Aritmetik og Algebra.*

Den almindelige kvadratiske Ligning, og Ligninger, der indeholde Kvadratrod. Polynomiet af 2den Grad; Opløsning i Faktorer; Fortegnsdiskussion; Maksimum og Minimum; uendelig store og uendelig smaa Størrelser; Grænseværdier.

Nr. 4. Bekendtgørelse af 13. Marts angaaende foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik.

- Nr. 4. Fullnaðarlausn tveggja líkinga af fyrsta stigi með tveim óþekktum. Tvær líkingar með tveim óþekktum, önnur af fyrsta stigi, hin af öðru stigi. Symmetriskar líkingar.
13. marz. Veldi og rót með rationölum veldisvísi. Stutt skýring á irrationölum og imaginerum rötastærðum.
- Lógariþmar með grunntölunni 10; lógariþmasetningarnar fjórar. Útreikning á einföldum dæmum með lógariþmatöflum; fremur auðveldar exponentiellar líkingar.
- Mismuna- og kvótaraðir. Summan af óendanlegri kvótarað.
- Samsettur rentureikningur með einföldum dæmum uppá annúitetsreikning.

B. Flatarmálsfræði.

Fullkomin sönnun á setningunni um hlutföll hliðanna á tveim eins löguðum þríhyrningum. Fullkomin sönnun á setningunni um flatarmál rjetthyrnings.

Einföld konstruktionsdæmi, er byggjast á setningunni um einslagaðar myndir. Flatarmál einslagaðra mynda.

Reglulegir marghyrningar. Skipting hringferilsins í 4, 6, 10 og 15 jafnstóra parta, og útreikningur á tilsvareandi korðum.

Lengd hringferilsins og partar hans. Flatarmál hrings, hringsneiðar og hringgeira.

Trigonómetriskar stærðir (sinus, cosinus, tangens og cotangens) hvassra og sljófgra horna, hagnýting þeirra til einfaldra þríhyrningsútreikninga.

Rjetthyrndir koordinatar og hagnýting þeirra til þess að geta sýnt með línunum á pappírnum einfaldar stærðir (t. d. ax , ax^2 , $ax^2 + bx + c$, $\frac{a}{x}$ fyrir einstök gildi á a , b og c).

12. Leikfimi.

Líkamsæfingarnar eiga að miða að því að gjöra líkama nemendanna hraustan, styrkan og fíman. Láta skal nemendurna temja sjer sund og glímur.

13. Söngur.

Söngkennslan skal aðallega fólgin í því að iðka margraddaðan söng.

III.

Um próf, prófskírteini og vottorð.

5. gr.

Árspróf skal halda í júnímánuði ár hvert. Auk kennarans, sem prófar, skal einn af kennurum skólans vera prófdómandi við ársprófið. Gefa skal eina einkunn í hverri grein, bæði skriflegri og munnlegri. Auk þess skal gefa eina einkunn fyrir frágang á skriflegum úrlausnum, sem gerðar hafa verið síðasta skólaár og við ársprófið.

Daglegar einkunnir skal ekki gefa, en gefa skal hver kennari þrisvar á ári — fyrir jólaleyfið, í marzmánuði og í lok maímánaðar — nemendum einkunn fyrir ástundun og kunnáttu í þeim greinum, sem hann kennir. Meðaltal þessara einkunna er árs-einkunn í hverri grein. Í greinum þeim, sem nemendur hafa undir árspróf, skal árs-einkunnin lögð við prófseinkunnina, og er meðaltal þeirra fullnaðareinkunn nemandans í hverri grein. Í þeim greinum, sem árspróf er ekki haldið í, er árs-einkunnin fullnaðareinkunn.

Nr. 4. Auglýsing 13. marz um reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsseild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

Fuldstændig Diskussion af Løsningen af to Ligninger af 1ste Grad med to ubekendte. To Ligninger med to ubekendte, den ene af 1ste Grad, den anden af 2den Grad; symmetriske Ligninger. Nr. 4.
13.
Marts.

Læren om Potens og Rod med rationale Eksponenter. Kort Forklaring af rationale og imaginære Rodstørrelser.

Logaritmer med Grundtallet 10; de fire Logaritmesætninger; Beregning af simple Udtryk ved Hjælp af en fircifret Tabel; lettere exponentielle Ligninger.

Differens- og Kvotientrækker. Summen af den uendelige Kvotientrække.

Sammensat Renteregning med ganske simple Anvendelser paa Annuiteter.

B. Geometri.

Fuldstændigt Bevis for Sætningen om Sidernes Proportionalitet i to ensvinklede Trekanter. Fuldstændigt Bevis for Sætningen om et Rektangels Areal.

Den almindelige Lighedannede teori med Anvendelser paa simple Konstruktionsopgaver. Arealer af lighedannede Figurer.

Regulære Polygoner. Cirkelperiferiens Deling i 4, 6, 10 og 15 lige store Dele og Beregning af de tilsvarende Korder.

Længden af Cirkelns Periferi og af Dele af denne. Arealet af Cirkel, Cirkeludsnit og Cirkelafsnit.

De trigonometriske Funktioner (sinus, cosinus og cotangens) af spidse og stumpe Vinkler med simple Anvendelser paa Trekantsberegninger.

Retvinklede Koordinater og deres Anvendelse til grafisk Fremstilling af simple Funktioner (f. Eks. ax , $ax^2 + bx + c$, $\frac{a}{x}$ for specielle Værdier af a , b og c).

12. Legemsøvelser.

Disse bør sigte til at udvikle Legemets Sundhed, Styrke og Behændighed. Eleverne skulle øves i Svømning og Brydning.

13. Sang.

Sangundervisningen omfatter hovedsagelig kun Øvelser i flerstemmig Sang.

II.

Om Prøver, Vidnesbyrd og Attester.

§ 5.

Der skal afholdes Aarsprøver i Juni Maaned hvert Aar. Foruden den Lærer, som eksaminerer, skal en af Skolens Lærere fungere som Censor ved Aarsprøven. Der gives en Karakter i hvert Fag baade skriftligt og mundtligt. Desuden gives en speciel Karakter for Orden i Henseende til de skriftlige Opgaver i det forløbne Skoleaar og ved Prøven.

Daglige Karakterer gives ikke i Skolen, derimod skal enhver Lærer tre Gange aarlig — forinden Juleferiens Begyndelse, i Marts Maaned og ved Slutningen af Juni — give Eleverne Karakter for Flid og Fremgang i de Fag han underviser i. Middeltal af disse Karakterer er Aarskarakter i ethvert Fag. I de Fag, hvori Eleverne prøves ved Aarsprøven, lægges Aarskarakteren til Eksamenskarakteren og disses Middeltal udgør Elevens Hovedkarakter i hvert Fag, hvorimod Aarskarakteren er Hovedkarakter i hvert Fag, hvori der ikke eksamineres ved Aarsprøven.

Nr. 4. Bekendtgørelse af 10. Marts angaaende foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik.

Nr. 4. Einkunnirnar eru þessar :

13. 8, 6, 4, 2, 0,
marz. en við samlagning á þessum einkunnum geta komið fram millieinkunnirnar :
7, 5, 3, 1.

6. gr.

Kennsla lærdómsdeildarinnar endar með burtfararprófi, og skulu nemendur með prófinu sýna að þeir hafi fengið þann þroska og þá þekking og leikni, sem kennslunni er ætlað að veita.

7. gr.

Burtfararpróf lærdómsdeildarinnar kallast stúdentspróf.
Prófið er að nokkru leyti munnlegt og að nokkru leyti skriflegt.
Aðaleinkunn er ekki gefin.
Við prófið skulu vera prófdómendur, skipaðir af stjórnarráðinu.
Hin skriflegu verkefni velur stjórnarráðið.
Munnleg árspróf og burtfararpróf skal halda í heyranda hljóði.

8. gr.

Sá sem gengur undir stúdentspróf, skal áður greiða 2 krónur til Bræðrasjóðsins.
Þeir nemendur, sem staðizt hafa stúdentspróf, skulu fá prófskírteini, er sýni einkunnir þeirra í hverri námsgrein um sig við prófið, og vottorð um hegðun í skólanum.
Þegar nemendur fara úr skólanum án þess að hafa gengið undir stúdentspróf, eða hafa eigi staðizt það, skal skólinn gefa þeim vottorð um þroska þeirra, kunnáttu og hegðun í skólanum, svo framarlega sem nemendur sjálfir, foreldrar þeirra eða vandamenn krefjast þess.

Stjórnarráðið gefur út eyðublöð fyrir prófskírteini og vottorð, og veitast þau ókeypis.

9. gr.

Heimilt er þeim, sem fengið hafa hæfilegan undirbúning utan skóla, að ganga undir stúdentspróf með lærisveinum skólans, ef þeir sýna vottorð frá skilríkum manni eða mönnum um, að þeir sjeu færir til prófs.

10. gr.

Stúdentspróf veitir rjett til að ganga í hinar æðri sjermentastofnanir landsins.

11. gr.

Um það verður síðar ákveðið, hvernig haga skuli stúdentsprófi, og hvað útheimtist til að standast það.

IV.

Um inntöku nemenda og burtför úr lærdómsdeildinni.

12. gr.

Nemendur skal að jafnaði taka í lærdómsdeildina 1. október ár hvert. Þó getur stjórnarráðið, þegar sjerstakar ástæður eru fyrir hendi, veitt heimild til að taka nemendur inn á öðrum tíma, ef skólameistari mælir með því.

13. gr.

Gagnfræðapróf hins almenna menntaskóla eða gagnfræðaskólans á Akureyri er skilyrði fyrir inntöku í lærdómsdeildina.

Nr. 4. Auglýsing 13. marz um reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

Karaktererne ere:

8, 6, 4, 2, 0.

Ved Sammenlægning kan som Karakterer fremkomme:

7, 5, 3, 1.

Nr. 4.

13

Marts.

§ 6.

Undervisningen i den lærde Afdeling slttes med Afgangsprøve, ved hvilken Eleverne skulle godtgøre, at de have opnaaet den Modenhed og tilegnet sig den Kundskabsfyldte og Færdighed, der er sat som Undervisningens Endemaal.

§ 7.

Den lærde Afdelings Afgangsprøve kaldes Studentereksamen. Prøven er dels skriftlig, dels mundtlig.

Der gives ingen Hovedkarakter.

Afgangsprøven overværes af Eksamenkommisærer, beskikkede af Ministeriet.

De skriftlige Opgaver bestemmes af Ministeriet.

De mundtlige Aarsprøver og Afgangsprøver ere offentlige.

§ 8.

Forinden nogen indstiller sig til Studentereksamen, har han at erlægge 2 Kr. til Brødrefonden.

Enhver, der har bestaaet Studentereksamen, erholder Eksamensbevis med Angivelse af hans Karakterer i de enkelte Fag ved Prøven samt Vidnesbyrd om hans hele Forhold i Skolen.

Naar Elever forlade Skolen forinden Studentereksamen eller uden at have bestaaet denne, skal Skolen, forsaavidt Eleverne, deres Forældre eller Værger forlange det, meddele dem Vidnesbyrd om deres Modenhed, Kundskab og hele Forhold i Skolen.

Skemaer for Eksamensbeviser og Vidnesbyrd udfærdiges af Ministeriet; disse udstedes uden Betaling.

§ 9.

Det skal være tilladt Enhver, der har nydt tilbørlig Privatundervisning, at indstille sig til Studentereksamen sammen med Skolens Elever, hvis han kan fremvise Vidnesbyrd fra en eller flere paalidelige Mænd om, at han i alle Henseender er moden til saadan Prøve.

§ 10.

Studentereksamen giver Adgang til de særlige højere Uddannelsesanstalter.

§ 11.

Nærmere Bestemmelser angaaende Ordningen af Studentereksamen og hvad der udfordres til Bestaaelsen af samme bliver senere at træffe.

III.

Om Elevernes Optagelse i den lærde Afdeling og Afgang fra samme.

§ 12.

Elevernes Optagelse i Skolen finder i Reglen Sted den 1. Oktober hvert Aar. Dog kan Ministeriet under særlige Omstændigheder gøre Undtagelse herfra, hvis Skolens Rektor anbefaler samme.

§ 13.

Realeksamen fra den højere Almenskole i Reykjavik eller Afgangseksamen fra Realskolen i Akureyri er Betingelse for Optagelse i den lærde Afdeling.

Nr. 4. Bekendtgørelse af 13. Marts angaaende foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik.

Nr. 4.
13.
marz.

Að öðru leyti eru þessi almenn inntökuskilyrði:

1. Að þeir, sem teknir eru í fyrsta bekk lærdómsdeildarinnar, sjeu ekki yngri en 15 ára, og ekki eldri en 18 ára fullra.
Þegar sjerstaklega stendur á, getur stjórnarráðið rýmkað efra aldurstakmarkið fyrir einstaka nemendur, ef skólameistari mælir með því.
2. Að þeir sjeu ekki haldnir af neinum næmum sjúkdómi eða öðrum líkamskvilla, sem orðið getur hinum nemendunum skaðvænn.
3. Að siðferði þeirra sje óspillt.
4. Að þeir leggi fram fullnægjandi vottorð frá þeim skóla, er þeir síðast hafa gengið í, ef þeir hafa verið að námi í öðrum skólum, eða frá þeim, er hafa búið þá undir skóla.

14. gr.

Nemendur, er setið hafa tvö ár í sama bekk og að þeim loknum reynast óhæfir til að flytjast upp í næsta bekk, skulu þegar fara úr skólanum.

15. gr.

Skólameistari úrskurðar um inntöku nemenda í skólann; hann getur vísað nemanda burt úr skóla um stundarsakir, ef nemandinn hefur næman sjúkdóm, eða líkamskvilla, sem orðið geti hinum nemendunum skaðvænn.

V.

Kennslutími og leyfi.

16. gr.

Á viku hverri skulu í hverjum bekk lærdómsdeildarinnar vera 36 kennslustundir, 6 kennslustundir á dag, fjórar í 50 mínútur hver og tvær í 40 mínútur hvor. Af þessum 36 vikutímum skal verja að minnsta kosti 4 til leikfimi og söngs. Á milli kennslustundanna skal vera hlje þannig: 10 mínútur milli 1. og 2., 2. og 3., 4. og 5., 5. og 6., en 40 mínútur milli 3. og 4. (morgunverðarhlje).

Fyrir hvert skólaár semur skólameistari stundatöflu, er hann leggur undir úrskurð stjórnarráðsins.

17. gr.

Skólaárið byrjar 1. október og endar 30. september.

18. gr.

Þessi skulu vera lögboðin leyfi:

1. Jólaleyfi, er nær frá 24. degi desembermánaðar til 2. dags janúarmánaðar, að báðum þeim dögum meðtöldum. Beri 2. janúar uppá föstudag, skal byrja kennsluna næsta mánudag á eptir, en beri 2. janúar uppá sunnudag, skal byrja hana á þriðjudag.
2. Síðari hluti hvíta Týsdags og fyrri hluti öskudags.
3. Páskaleyfi, er nær frá miðvikudegi fyrir skírdag og til 3. í páskum, að báðum þeim dögum meðtöldum.
4. Hvítasunnuleyfi, er nær frá laugardegi fyrir hvítasunnu til næsta þriðjudags eptir, að báðum þeim dögum meðtöldum.
5. Sumardagurinn fyrsti.
6. Afmælisdagur konungs.
7. Sumarleyfi, er nær frá 1. júlí til 30. september.

Auk þess má skólameistari gefa leyfi einn dag í mánuði hverjum, en þó svo, að þau leyfi beri uppá mismunandi vikudaga.

Nr. 4. Auglýsing 13. marz um reglugjörð til bráðabirgða fyrir lærdómsdeild hins almenna menntaskóla í Reykjavík.

Til Optagelse fordres iøvrigt i Almindelighed:

1. At de, der optages i den lærde Afdelings første Klasse, ikke ere under 15 Aar og ikke over 18 Aar.

Nr. 4.

13.

Marts.

Dog kan Ministeriet under ganske særlige Omstændigheder udvide den højere Aldersgrænse, hvis Skolens Rektor anbefaler dette.

2. At de ikke lide af nogen smitsom Sygdom eller andet legemligt Onde, som kan blive farligt for de andre Elever.
3. At deres Vandel er ulastelig.
4. At de forevise en tilfredsstillende Attest fra den Skole, de sidst har frekventeret, hvis de have opholdt sig ved en anden Skole, eller fra dem, som have undervist dem.

§ 14.

Elever, der have siddet 2 Aar i samme Klasse og derefter anses for uskikkede til Oprykning i næste Klasse, skulle straks forlade Skolen.

§ 15.

Beslutning om Elevers Optagelse i Skolen fattes af Rektor. Han kan foreløbig udvise de Elever, som lide af en smitsom Sygdom eller legemligt Onde, som kan medføre Fare for de andre Elever.

IV.

Undervisningstiden og Ferier.

§ 16.

Den ugentlige Skoletid i enhver af Skolens Klasser skal udgøre 36 Timer, 6 Timer daglig, hvoraf 4 Timer paa 50, men 2 paa 40 Minutter hver. Af disse 36 ugentlige Timer skulle mindst 4 anvendes til Legemsøvelser og Sang. Mellem Undervisningstimerne gives Fritid saaledes: mellem 1ste og 2den, 2den og 3die, 4de og 5te og 5te og 6te gives 10 Minutter, men mellem 3die og 4de 40 Minutter (Frokosthvil).

For hvert Skoleaar affatter Rektor en Timetabel, som forelægges Ministeriet til Approbation.

§ 17.

Skoleaaret begynder 1. Oktober og afsluttes 30. September.

§ 18.

De ordentlige Skoleferier ere følgende:

1. Juleferie fra den 24. December til den 2. Januar, begge iberegne. Indtræffer den 2. Januar paa Fredag, skal Undervisningen begynde næste Mandag, men indtræffer den paa en Søndag, begynder Undervisningen den næste Tirsdag.
2. Tirsdag Eftermiddag efter Fastelavnsmandag og Askeonsdag Formiddag.
3. Paaskeferie fra Onsdagen før Skærtorsdag til Tirsdag efter Paaske, begge iberegne.
4. Pinseferie fra Lørdagen før Pinse til næstpaafølgende Tirsdag, begge iberegne.
5. Den første Sommerdag.
6. Kongens Fødselsdag.
7. Sommerferie fra 1. Juli til 30. September.

Desuden kan Rektor give Eleverne Frihed en Dag i hver Maaned, dog at der veksles i Valget af Ugens Dage.

Nr. 4. Bekendtgørelse af 13. Marts angaaende foreløbigt Reglement for den lærde Afdeling i den højere Almenskole i Reykjavik.

Nr. 4.
13.
marz.

VI.

Um reglu og aga.

19. gr.

Regla og agi skólans skal í hvívetna miða að því að styðja kennslustarfið, og glæða reglusemi og siðprýði nemendanna.

20. gr.

Nemendur skulu sína kennurum sínum og öðrum yfirboðurum kurteysi og hlýðni, og hegða sjer jafnan, hvar sem er, og hver sem í hlut á, sem siðsömum, háttprúðum og góðum unglungum sæmir.

21. gr.

Valdi nemandi skemmdum á kennsluáhöldum eða öðrum munum skólans, skal hann bæta að fullu. Sje það fullvíst, að slíkar skemmdir hafi orðið af völdum nemanda í einhverjum bekk, og gangist enginn við, skulu nemendur þess bekkjar bæta skaðann í fjelagi.

22. gr.

Skólameistari og kennarar skulu hafa nákvæmt eptirlit með siðferði nemenda. Brjóti nemandi móti góðri reglu og velsæmi, eða sýni af sjer ókurteysi eða óhlýðni þrátt fyrir ítrekaðar áminningar skólameistara eða kennara, hefur skólameistari vald til þess að svipta hann námsstyrk eða öðrum hlunnindum, er hann kann að hafa við skólann, eða vísa honum úr skóla fyrir fullt og allt, eða um stundarsakir, eptir stærð brotsins og öðrum atvikum, en leita verður hann álits kennarafundar um málið. Nú er nemandi vísað burt, og ber skólameistara að tilkynna það stjórnarráðinu tafarlaust.

VII.

Ákvæði um, hvenær reglugjörð þessi gangi í gildi m. m.

23. gr.

Reglugjörð þessi skal ganga í gildi smátt og smátt, fyrst í neðsta bekk lærdómsdeildarinnar skólaárið 1907—1908, síðan næsta skólaár í tveim neðstu bekkjunum o. s. frv., þannig að stúdentspróf verði haldið eptir þessari reglugjörð í fyrsta sinn sumarið 1910.

Jafnóðum og reglugjörðin gengur í gildi, kemur hún í stað reglugjörðar fyrir hinn lærða skóla í Reykjavík, er staðfest var 11. júlí 1877, ásamt breytingum á henni 1. nóvember 1879 og 1. maí 1883.

Bráðabirgðareglugjörð fyrir hinn almenna menntaskóla í Reykjavík, staðfest 9. september 1904, er hjermeð úr gildi numin að því er lærdómsdeild skólans snertir.

Þetta birtist hjermeð til leiðbeiningar öllum þeim, er hlut eiga að máli.

Í stjórnarráði Íslands, 13. marz 1908.

H. Hafstein.

Jón Magnússon.

V.
Om Disciplin og Tugt.

Nr. 4.
13.
Marts.

§ 19.

Skolen skal ved sin Haandhævelse af Tugt og Orden i det hele medvirke til at understøtte Undervisningen samt opdrage Eleverne til Ordenssans og Belevenhed.

§ 20.

Eleverne skulle vise deres Lærere og andre foresatte Høflighed og Lydighed og opføre sig til enhver Tid og overfor alle og enhver som høflige og dannede Mennesker anstaar.

§ 21.

Beskadiger en Elev de til Undervisningen hørende Genstande eller andre Skolen tilhørende Ting, skal han give fuldstændig Erstatning derfor. Er det tilfulde bevist, at en saadan Beskadigelse er bevirket af Elever i en bestemt Klasse, uden at nogen vedkender sig Gerningen, skulle samtlige Klassens Elever i Forening erstatte Skaden.

§ 22.

Skolens Rektor og Lærere have at føre nøjagtigt Tilsyn med Elevernes Opførsel. Forser en Elev sig mod Anstændighed og god Orden, eller viser Uhøflighed eller Ulydighed til Trods for gentagne Paamindelser fra Skolens Rektor eller Lærere, har Rektor Myndighed til at berøve ham Stipendium eller andre Beneficier, som han maatte nyde fra Skolens Side, eller til at udvise ham fra Skolen for bestandig eller for en kort Tid under Hensyn til Forseelsens Beskaffenhed og andre Omstændigheder, men dog skal han forinden have forelagt Lærerkollegiet Sagen og indhentet dets Betænkning. Blicher en Elev bortvist, skal Rektor ufortøvet indberette dette til Ministeriet.

VI.

Bestemmelser om Reglementets Træden i Kraft m. m.

§ 23.

Dette Reglement træder efterhaanden i Kraft, først i den lærde Afdelings nederste Klasse i Skoleaaret 1907—1908, derpaa næste Skoleaar i de 2 nederste Klasser o. s. v. Studentereksamen bliver saaledes første Gang at afholde i Henhold til dette Reglement i Sommeren 1910.

Efterhaanden som Reglementet træder i Kraft, afløser det det under 11. Juli 1877 stadfæstede, under 1. November 1879 og 1. Maj 1883 forandrede Regulativ for den lærde Skole i Reykjavik.

Det under 9. September 1904 stadfæstede foreløbige Reglement for den højere Almenskole i Reykjavik ophæves for den lærde Afdelings Vedkommende.

Hvilket herved bekendtgøres til Efterretning for alle vedkommende.

Islands Ministerium, den 13. Marts 1908.

H. Hafstein.

Jón Magnússon.